

“De nieuwe,
vereenvoudigde,
beslagvrije
voet is een
enorme stap
vooruit”

Carsten Herstel - Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

verder:

Aanpassingen van het beslag- en executierecht /
5 vragen aan de nieuwe KBvG-voorzitter /
Vraagmethodiek gerechtsdeurwaarders bekeken /

GDW.

Oplossingen voor schuldeiser en schuldenaar

NAJAAR 2020

inhoud.

De nieuwe, vereenvoudigde, beslagvrije voet is een enorme stap vooruit

4

8

"Naast bescherming schuldenaar, ook aandacht nodig voor schuldeiser"

5 vragen aan Michaël Brouwer, voorzitter KBvG

Een man met een plan

14

18

Met drie vragen in 30 seconden de situatie helder

Column	13
In het nieuws	22
De beslagvrije voet uitgelegd	24

Uit de praktijk:

Ontruimingenvragen vaak om stuurmanskunst

16

Van de hoofdredacteur

We naderen het einde van 2020; een jaar dat hoe dan ook de geschiedenisboeken in zal gaan. Hoewel de coronacrisis ieders gemoederen nog altijd flink bezighoudt, gaat het 'normale' gerechtsdeurwaarderswerk gewoon door. Met GDW.magazine en onze nieuwsbrief GDW.online houden we u zo goed mogelijk op de hoogte van actualiteiten en bieden we daarnaast de nodige achtergrondinformatie.

In dit magazine vindt u onder meer een uitgebreid artikel over de herziening van het beslag- en executierecht. Gerechtsdeurwaarder Sjef van der Putten en advocaat Marc van Zanten leggen uit wat de belangrijkste veranderingen zijn en wat deze in de praktijk voor gevolgen hebben. Hoewel er zeker nog onderdelen van de wet voor verbetering vatbaar zijn, zijn we blij dat onze nauwe betrokkenheid bij het wetgevingsproces tot resultaat heeft geleid: veel van onze ideeën zijn door de minister overgenomen.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de totstandkoming van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet. Ook hier maken we ons als KBvG al jaren sterk voor. We initieerden de wetswijziging zelfs en voerden vorig jaar nog campagne om het proces te versnellen. Op 1 januari is de invoering van de wet dan eindelijk een feit. In dit nummer een interview met onder

meer Carsten Herstel, directeur-generaal sociale zekerheid en integratie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De herziening van het beslag- en executierecht en de vereenvoudiging van de beslagvrije voet laten zien hoe belangrijk het is om over een duidelijke visie en een lange adem te beschikken. Daarmee kunnen we perspectief bieden voor zowel schuldeisers als mensen met schulden. Want uiteindelijk is niemand gebaat bij het ontstaan van problematische schulden.

Onze nieuwe voorzitter Michaël Brouwer stelt zich in dit nummer voor. Hij benoemt digitalisering van de beroepsgroep en samenwerking in de keten als speerpunten. Deze aspecten komen ook terug in het unieke convenant dat we dit najaar ondertekenden met de minister voor Rechtsbescherming.

Het aanstellen van een nieuwe voorzitter betekent ten slotte ook een afscheid. Wilbert van der Donk schrijft in dit magazine zijn laatste column als voorzitter. Als beroepsgroep zijn we hem zeer dankbaar voor wat hij gedaan heeft. Tegelijkertijd hebben we alle vertrouwen in zijn opvolger. Ik wens u veel leesplezier.

Paul Otter
Hoofdredacteur GDW.magazine •

COLOFON:

GDW.magazine is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). GDW.magazine verschijnt twee keer per jaar en wordt gratis toegezonden aan leden en relaties. Naast het magazine geeft de KBvG ook twee nieuwsbrieven uit: GDW.online en KBvG Nieuws van de Week. Voor aan- en afmeldingen en voor vragen kunt u terecht op [kbvg.nl](mailto:kbvg@kbvg.nl)/abonneren of stuur een e-mail naar kbvg@kbvg.nl

Redactie

Paul Otter (hoofdredacteur)
Leene Communicatie

Fotografie

Kees Winkelman
Eric Fecken

Vormgeving

Klare Koek

Druk

Opmeer bv

Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
070-890 35 30
kbvg@kbvg.nl

GDW.

De nieuwe, vereenvoudigde, beslagvrije voet is een enorme stap vooruit

Het kabinet heeft een Brede Schuldenaanpak geïntroduceerd. De KBvG is betrokken bij alle fasen van de aanpak, van vroegsignalering tot verantwoord incasseren. Belangrijk onderdeel van de nieuwe schuldenaanpak is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet. Daarvan is de KBvG de initiator geweest.

De wet treedt op 1 januari 2021 in werking en wordt geïmplementeerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). GDW.magazine ging in gesprek met Carsten Herstel, directeur-generaal sociale zekerheid en integratie van het ministerie, en Oscar Jans, bestuurslid van de KBvG.

Waarom is er een beslagvrije voet?

Jans: "Gerechtsdeurwaarders en sommige andere overheidspartijen, zoals de Belastingdienst of een waterschap, kunnen beslag leggen op iemands inkomen. Het gaat daarbij om loon, toeslagen en uitkeringen.

Mensen waarbij beslag gelegd is, moeten een bedrag overhouden om van te kunnen leven: om hun huur, eten of ziektekostenverzekering te kunnen blijven betalen. Daarom regelt de wet dat er een beslagvrij deel is, zodat niet direct alle inkomsten onder het beslag komen te vallen. De inkomsten die boven de beslagvrije voet uitkomen, worden ingehouden door de werkgever of uitkeringsverstrekker, en betaald aan de gerechtsdeurwaarder. Met die betalingen wordt de schuld aan de schuldeiser betaald."

Herstel: "De essentie van de beslagvrije voet is dat mensen met

schulden in hun noodzakelijke levensbehoeften moeten kunnen blijven voorzien, ook als er beslag wordt gelegd op hun inkomen."

Waarom was er een nieuwe wet nodig?

Jans: "Als gerechtsdeurwaarders merkten we dat er problemen ontstonden bij het vaststellen van de beslagvrije voet. De manier waarop deze berekend wordt, stamt uit de jaren '90 en is niet meer werkbaar. Dat komt omdat schuldenaren tegenwoordig meestal meer dan één inkomstenbron hebben en in steeds meer gevallen ook toeslagen ontvangen. Daarnaast is het probleem van het oude systeem dat voor het vaststellen van de beslagvrije voet de schuldenaar zelf ook informatie moet aanleveren. In de praktijk blijkt dat zelden te gebeuren. Het ontbreekt bijvoorbeeld aan informatie over de premie van de ziektekostenverzekering of woonkosten. De beslagvrije voet wordt dan noodgedwongen vastgesteld op basis van de beschikbare informatie.

De gerechtsdeurwaarder heeft bij beslag te maken met verschillende partijen: met de schuldenaar (debiteur) en de schuldeiser (crediteur), maar ook met derden, zoals de uitkeringsinstantie en werkgever van de schuldenaar. Zij worden bij een beslag op inkomsten ook met wettelijke verplichtingen opgezadeld; zij moeten de beslagvrije voet overmaken aan de schuldenaar en betalen de inkomsten die boven de beslagvrije voet uitkomen aan de gerechtsdeurwaarder.

Dat de systematiek niet goed werkt, is uiteindelijk voor iedereen nadelig; in eerste instantie voor de persoon met schulden, omdat de beslagvrije voet vaak te laag is vastgesteld en hij daardoor niet in zijn noodzakelijke levensbehoeften kan voorzien.

Maar ook voor de schuldeiser is een

correct vastgestelde beslagvrije voet belangrijk. Als er namelijk te veel is ingehouden en de beslagvrije voet moet worden gecorrigeerd, moet hij een deel van de eerder afgehandelde vordering weer terugbetalen. Daarnaast kan een derde partij te maken hebben met meerdere beslagleggers, die allemaal hun 'eigen' beslagvrije voet berekenen. Hij zal zich dan genoodzaakt voelen om de laagste opgegeven beslagvrije voet te hanteren, omdat hij niet het verwijt wil krijgen van een beslaglegger dat hij het beslag niet goed heeft uitgevoerd."

Herstel: "Het onderwerp is al in 2013 door de KBvG onder de aandacht gebracht. We schatten dat bij 75% van de beslagen de beslagvrije voet te laag werd vastgesteld. Dat komt omdat mensen in een schuldsituatie vaak niet in staat zijn om hun gegevens adequaat aan te leveren. De coronacrisis onderstreept nog eens extra hoe belangrijk het is om de bescherming voor schuldenaren goed te regelen.

In het verlengde van het pre-advies dat de KBvG in 2014 uitbracht, hebben we als ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de ketenpartners bijeen gebracht die te maken hebben met mensen met problematische schulden. Vervolgens hebben we een wetsvoorstel gemaakt waarbij wij de regie op ons hebben genomen om de wet, die steun kreeg van het parlement, samen met de partners te implementeren".

Wat verandert er per 1 januari?

Herstel: "Met de nieuwe wet vereenvoudigen we het proces voor de schuldenaar én gaan alle beslagleggende partijen de beslagvrije voet op een uniforme manier vaststellen. Met dezelfde specificaties. Op die manier kunnen de schuldenaar en schuldeiser ervan verzekerd zijn dat alle instanties die beslag kunnen leggen dezelfde beslagvrije voet hanteren".

Feiten over de beslagvrije voet

- Gerechtsdeurwaarders leggen 244.100 beslagen per jaar (2019).
- Bij naar schatting 75% van de beslagen is de beslagvrije voet te laag vastgesteld (2014).
- De berekening van de beslagvrije voet gebeurt handmatig en op verschillende manieren.
- De beslagvrije voet is tot 1 januari 2021 90% van het bijstandsniveau.

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet zorgt voor:

- ✓ uniforme berekening van de beslagvrije voet;
- ✓ introductie van de coördinerende deurwaarder;
- ✓ correcte berekening van de beslagvrije voet bij vermoedelijk 75% van de beslagen;
- ✓ geautomatiseerde gegevensverwerking;
- ✓ inzicht in de berekening via uwbeslagvrijevoet.nl.

“Door het initiatief van de gerechtsdeurwaarders, kunnen we nu de beslagvrije voet implementeren”

Carsten Herstel

Jans: "Vanaf 1 januari 2021 vormt het belastbaar inkomen (onder meer uit UWV polis) de basis voor het vaststellen van de beslagvrije voet. Daarnaast nemen we, net als in het oude systeem, de leefsituatie als uitgangspunt; bijvoorbeeld of iemand alleenstaand is of gehuwd met kinderen. Daarvoor worden de gegevens uit de basisregistratie personen gebruikt. De gegevens die we geautomatiseerd ophalen, zijn voldoende voor het vaststellen van de beslagvrije voet. Zo hoeven we de schuldenaar niet meer te belasten met allerlei verzoeken om informatie. Alleen in uitzonderingsgevallen hebben we nog aanvullende gegevens nodig."

De nieuwe beslagvrije voet houdt rekening met meerdere inkomstenbronnen en eventuele toeslagen. De KBvG heeft hiervoor samen met Stichting Netwerk

Gerechtsdeurwaarders (SNG) al in een vroeg stadium een rekenmodule ontwikkeld. Die rekenmodule zorgt ervoor dat gegevens op een geautomatiseerde manier opgehaald worden en dat de beslagvrije voet op een uniforme manier berekend wordt."

Herstel: "In het nieuwe systeem hebben we bepaald dat de beslagvrije voet op 95% van het bijstandsinkomen voor de leefsituatie van een schuldenaar moet uitkomen. In het oude systeem was dat 90%. Vervolgens wordt, zoals nu ook het geval is, het bedrag boven de beslagvrije voet ingehouden om de schuldeiser te betalen."

Jans: "Voor de schuldenaar betekent het een vereenvoudiging van het systeem en een betere bescherming van zijn beslagvrije voet. Voor gerechtsdeurwaarders en andere beslagleggers is het vooral een

verandering van het systeem. Die zullen op een nieuwe manier gaan werken.

Als KBvG hebben we het voordeel dat we al vroeg zagen wat er fout ging, en zijn we begonnen met verbetervoorstellen. Doordat we zelf een rekenmodule hebben ontwikkeld, hebben we daar ook al de nodige ervaring mee op kunnen doen. Die rekenmodule is er overigens niet alleen voor gerechtsdeurwaarders. Ook andere beslagleggers kunnen hier gebruik van maken."

De nieuwe wet heeft het ook over een coördinerende deurwaarder bij beslag. Wat houdt dat in?

Herstel: "Het houdt in dat er één deurwaarder is die de coördinatie van de beslagen op zich neemt als er meerdere beslagen bij één schuldenaar zijn gelegd. De coördinerende deurwaarder is dan de enige die de beslagvrije voet vaststelt. Hij int het geld en verdeelt dit naar de verschillende beslagleggers, zodat daarmee de schulden worden afbetaald. Ik ben heel tevreden met de nieuwe rol van coördinerende deurwaarder, omdat er daarmee één duidelijk aanspreekpunt voor de schuldenaren is."

Jans: "Zowel voor de schuldenaar als voor de derde beslagene, zoals een werkgever, is er straks één loket. Onder de oude wetgeving werkt het al zo dat de gerechtsdeurwaarder die als eerste beslag legt, een coördinerende taak heeft. Met de nieuwe wetgeving is de positie van de coördinerende deurwaarder expliciet benoemd: wanneer er meerdere beslagen zijn, is hij de spil."

Vooruitlopend op de coördinerende gerechtsdeurwaarder heeft de KBvG het Digitaal beslagregister (DBR) opgezet. In het DBR houden alle gerechtsdeurwaarders de beslagen bij die ze hebben gelegd op inkomsten. Zo zijn alle beslagen voor verschillende gerechtsdeurwaarders inzichtelijk. Een coördinerende gerechtsdeurwaarder kan in het DBR zien wie er beslag heeft

gelegd en bepaalt de verdeling van de gelden mede op basis daarvan. Het beslagregister wordt in de toekomst verder verbreed. Dat betekent dat ook andere beslagleggende partijen op het DBR kunnen aansluiten, zoals de belastingdeurwaarder."

Herstel: "Hierdoor wordt in de hele keten meer bescherming geboden aan schuldenaren. De wet stroomlijning keten voor derdenbeslag is uit de verbreding van het DBR voortgekomen. Die wet moet ervoor zorgen dat de uitwisseling van gegevens uit het beslagregister tussen de beslagleggende partijen wordt verbeterd. Het doel is om de wet binnen afzienbare tijd aan de Tweede Kamer aan te bieden. Samen met de nieuwe vereenvoudigde beslagvrije voet en de coördinerende deurwaarder, maakt het verbreden van het DBR verantwoorde incasso mogelijk. Dat is een van de speerpunten van de Brede Schuldenaanpak van het kabinet."

Hoe gaat de implementatie van de wet in zijn werk?

Herstel: "De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet is al in 2017 aangenomen. Om de achterliggende informatievoorziening goed te organiseren, moest de invoeringsdatum worden uitgesteld tot 1 januari 2021."

Het invoeren van de vereenvoudigde beslagvrije voet gebeurt gefaseerd. We volgen een kritische planning om het per 1 januari gereed te hebben. We willen ook dat alle 350 gemeenten gebruik kunnen maken van de rekenmodule. De KBvG loopt voorop, die heeft al een rekenmodule. Waar wij nu mee bezig zijn is om ervoor te zorgen dat de uitkomst van die rekenmodule aansluit bij die van bijvoorbeeld het UWV, de Belastingdienst en gemeenten. Sinds 1 oktober is de nieuwe rekenformule die gebruikt wordt in de verschillende rekenmodules beschikbaar. Vanaf dat moment zijn

beslagleggers, zoals gemeenten, aan de slag om die te implementeren. Daarbij zijn ze afhankelijk van hun softwareleverancier, die de rekenmodule moet inbouwen.

Schuldenaren waar beslag op hun inkomsten is gelegd ná 1 januari 2021, krijgen te maken met de nieuwe beslagvrije voet. Voor de huidige beslagen, die vóór 1 januari zijn gelegd, zal de beslagvrije voet opnieuw berekend worden."

Jans: "Dat is een hele klus. Gerechtsdeurwaarders alleen al legden in 2019 zo'n 245.000 beslagen op inkomsten. Voor die beslagen geldt een overgangstermijn van 1 jaar. De beslagene kan in 2021 het verzoek doen om de beslagvrije voet opnieuw te berekenen."

Herstel: "In het nieuwe systeem herberekenen we de beslagvrije voet jaarlijks. Daarbij kijkt de

coördinerende deurwaarder opnieuw naar de leefsituatie en de inkomsten en past hij de beslagvrije voet aan wanneer dat nodig is. Op het moment dat de nieuwe beslagvrije voet is vastgesteld, deelt hij dat mee aan de schuldenaar."

Jans: "Het is fijn dat we gegevens op een geautomatiseerde manier kunnen opvragen en verwerken. Dat werkt efficiënt. De schuldenaar kan daarbij altijd het verzoek doen om de beslagvrije voet opnieuw te berekenen als bijvoorbeeld zijn leefsituatie verandert."

Op het burgerportaal dat wordt gerealiseerd – www.uwbeslagvrijevoet.nl – kan de schuldenaar de berekening van de beslagvrije voet zelf controleren. Als coördinator zal de gerechtsdeurwaarder ook wijzen op Schuldenwijzer. Dat is het initiatief van de KBvG waarbij schuldenaren, en later ook hulpverleners, online via DigID gegevens over de schulden kunnen opvragen." •

“De vereenvoudiging van de beslagvrije voet zorgt voor bescherming en zekerheid voor schuldenaar en schuldeiser”

Oscar Jans

‘Naast bescherming schuldenaar, ook aandacht nodig voor schuldeiser’

Het beslag- en executierecht wordt gemoderniseerd. Deze wetgeving regelt voor een belangrijk deel het werk van gerechtsdeurwaarders en is daarmee hun ‘gereedchapskist’. Gerechtsdeurwaarder en vice-voorzitter van de KBvG Sjef van der Putten en advocaat Marc van Zanten leggen uit wat de belangrijkste veranderingen zijn én waar ze nog ruimte voor verbetering zien.

Wat is het belang van de wet en de herziening?

Van Zanten: “Het beslag- en executierecht is een belangrijk fundament van onze rechtsstaat. Het aantonen dat een debiteur een bepaalde vordering moet betalen, kost soms veel geld, tijd, moeite én emotie. Als er uiteindelijk een vonnis ligt, maar er gebeurt niets mee, dan verliest de burger elk vertrouwen in de rechtsstaat. Voor alle wetten geldt dat ze soms moeten worden aangepast aan de tijd. De samenleving verandert immers. Het beslag- en executierecht staat nog steeds als een huis, maar ook een huis moet af en toe opgeknapt worden. Dat was inmiddels alweer behoorlijk lang geleden.”

Van der Putten: “Bepaalde zaken zijn naar de 21e eeuw gebracht. Openbare verkopen moesten bijvoorbeeld nog worden aangekondigd met een aanplakbiljet. Daar is een website voor in de plaats gekomen. Daarnaast wordt in de aangepaste wet beter gebruik gemaakt van beschikbare registers, zoals die van de RDW.”

Van Zanten: “De herziening van het beslag- en executierecht maakt onderdeel uit van de ambitie van het ministerie van Justitie en Veiligheid om het burgerlijk procesrecht efficiënter te maken. Hierbij had zij drie belangrijke verbeterpunten voor ogen: bescherming van het bestaansminimum van schuldenaren, het effectiever en efficiënter maken

van executie en het voorkomen dat beslaglegging alleen wordt ingezet als pressiemiddel.”

Hoe zijn de wijzigingen tot stand gekomen?

Van der Putten: “De KBvG is actief betrokken geweest bij het hele proces. Ten eerste hebben we meerdere pre-adviezen geschreven; over het bankbeslag, het beslag op roerend goed en de over de ontruiming. Daarnaast hebben we in ons meerjarenbeleidsplan onze visie op rechtshandhaving gegeven. Veel daaruit is door de wetgever uiteindelijk in de wet opgenomen. In de zomer van 2018 is het eerste wetsvoorstel in consultatie gegaan en ook daar hebben we als KBvG uiteraard onze feedback op gegeven. Daarnaast hebben we actief gelobbyd in de Tweede Kamer en hebben Marc en ik het Compendium Beslag- en executierecht uitgegeven, vol ideeën van diverse experts om het beslag- en executierecht te moderniseren. In de zomer van 2019 zijn enkele van deze ideeën beland in de nieuwe wet, die op 1 oktober van dit jaar in werking trad.”

Hoewel het niet om grote veranderingen gaat, heeft de herziening van het beslag- en executierecht een aantal belangrijke praktische gevolgen. Samen met Sjef en Marc lopen we de belangrijkste vier door.

1. Beslag als pressiemiddel

Van der Putten: “Als gerechtsdeurwaarders zijn we erg blij met de aanpassing van het pressieverbod, voor het ministerie een van de drie pijlers van de herziening. Oorspronkelijk had de minister het plan om pressie, dus het uitoefenen van druk, binnen het beslag- en executierecht te verbieden. Aan de hand van de wetsgeschiedenis en uitspraken van de hoogste rechter hebben we aangetoond dat dit niet alleen onjuist is, maar ook onwenselijk. Pressie heeft een belangrijke functie; het is een legitiem nevendoeel bij de executie. Daar hebben we de wetgever van weten te overtuigen.”

Van Zanten: “In het concept wetsvoorstel werd gesteld: als je van tevoren niet zeker weet of pressie leidt tot opbrengsten, dus geld voor de schuldeiser, dan mag het niet. Dat betekent dat de gerechtsdeurwaarder een soort taxateur wordt voor de klant die hem heeft ingeschakeld. Als de gerechtsdeurwaarder inschat dat er geen opbrengst zal zijn, zal die klant wijzen op het vonnis van de rechter en hem daar aan willen houden. Bovendien kan een andere taxateur van mening zijn dat beslaglegging wél iets oplevert. Dan kunnen er lastige situaties ontstaan. Als reactie op die kritiek heeft het ministerie besloten om het verbod voor beslaglegging te beperken tot roerende zaken waarvan je het vermoeden hebt dat de kosten

voor beslaglegging hoger zijn dan de opbrengsten. Op een huis waarvan je niet weet of er overwaarde in zit, kun je wel nog steeds beslagleggen als pressiemiddel.”

Van der Putten: “Daarnaast heeft de minister verduidelijkt wat de wet beoogt: als je een schuldenaar hebt waarvan je niet zeker weet of die vermogen verstoep houdt, kan juist de

Marc van Zanten is advocaat en partner bij CMS en gespecialiseerd in burgerlijk procesrecht en faillissementsrecht. Daarnaast is hij lid van de adviescommissie burgerlijk procesrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten.

pressie van het langsgaan voldoende zijn om hem in beweging te krijgen. Dat wil zeggen dat hij gaat betalen óf gaat bewijzen dat hij dat niet kan.”

Van Zanten: “Zo hoort het ook. Het kan toch niet zo zijn dat schuldeisers in de problemen komen omdat er geen pressie mag worden uitgeoefend, wetende dat de kans bestaat dat iemand ergens bewust nog vermogen achterhoudt.”

2. Modernisering beslagverbod

Van der Putten: “De oude bepaling over het beslagverbod stamde nog uit 1838. Daar stonden bijvoorbeeld nog heel specifiek de gereedschappen van een ambachtsman in. In de nieuwe wet wordt gesteld: je mag de inboedel van een schuldenaar niet in beslag nemen, tenzij deze ‘bovenmatig’ is. Deze term komt uit het faillissementsrecht. In de praktijk valt hier in ieder geval een reguliere

inboedel onder. Dus een tafel en een koelkast, maar bijvoorbeeld ook een computer. Bij ‘bovenmatig’ moet je denken aan een high end computer of designerkleding. Verzamelingen vallen overigens niet onder de inboedel, en daarmee ook niet onder het beslagverbod.”

Van Zanten: “In de praktijk komt beslag op roerende zaken sowieso maar weinig voor. Ik heb dit in mijn praktijk maar een paar keer meegemaakt. Toch kan het zijn waarde hebben. In het geval dat er geen sprake is van vermogen op een bankrekening, een huis of auto, kan het voor de schuldeiser een laatste redmiddel zijn.”

Van der Putten: “Hierbij gaat het vooral om mensen die wel kunnen, maar niet willen betalen. Als gerechtsdeurwaarder heb ik soms te maken met schuldenaren die nergens op reageren, maar best wat geld lijken te hebben, bijvoorbeeld op basis van hoe de woning er van buiten uitziet. Met een beslag op roerende zaken kun je dan toch iets forceren. Als een deurwaarder daarmee naar binnenkomt, verschuift het voor de schuldenaar van papier naar realiteit. Dan zie je vaak dat hij toch opeens iets kan regelen. De minister heeft het belang van dit mechanisme nu ook onderkend.”

Van Zanten: “Het laat zien hoe belangrijk het contact tussen de deurwaarder en de schuldenaar is, het toont de waarde van een beslagbezoek. Aan de deur kan de gerechtsdeurwaarder zien wat er echt aan de hand is. De ene keer treft hij een problematische situatie aan, en zal hij verwijzen naar schuldhulpverlening. De andere keer stuit hij op onwil en zal hij juist feller worden in het zoeken naar juridische mogelijkheden.”

Sjef van der Putten is gerechtsdeurwaarder en partner bij Vurich Gerechtsdeurwaarders. Daarnaast is hij vice-voorzitter van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders.

3. Digitalisering

Van der Putten: “Je kunt het je bijna niet voorstellen, maar tot voor kort moest een executieverkoop nog verplicht worden aangekondigd met een advertentie in een dagblad en een aanplakbiljet in het gemeentehuis. De verkoop werd vervolgens gehouden in het huis van de schuldenaar, waar geïnteresseerden werden uitgenodigd om ter plekke in de spullen te kijken. De advertentie wordt vervangen door een online aankondiging en ook de verkoop kan vanaf nu online plaatsvinden. Als gerechtsdeurwaarders kunnen we nu kiezen voor maatwerk, waarbij we telkens een afweging maken tussen bereik en kosten. Voor de verkoop van aandelen kan het FD bijvoorbeeld nog een heel geschikt platform zijn, terwijl je voor auto's hele goede digitale marktplaatsen hebt. En voor een zeldzame postzegelverzameling kies je

misschien voor een gespecialiseerde fysieke postzegelbeurs. Het doel is uiteindelijk om een zo hoog mogelijke netto-opbrengst te bereiken. Dan blijft er meer over voor de afhandeling van de schuld; daarvan profiteert zowel de schuldenaar als de schuldeiser.”

Van Zanten: “Hetzelfde effect zien we bij beslaglegging op motorrijtuigen, dat binnen de nieuwe wet mogelijk wordt gemaakt via een bureaubeslag. Dat een gerechtsdeurwaarder vroeger beslag moest leggen op een auto, moest hij die met eigen ogen gezien hebben. In de praktijk betekende dit soms om zes uur 's ochtends naar het woonadres van de schuldenaar rijden en checken of er een auto voor de deur stond, voordat die schuldenaar op weg was naar zijn of haar werk. Zo kon het soms wel twee

weken duren om beslag te leggen op een auto. In de nieuwe wet kan beslag worden gelegd via het register van de RDW. Het kenteken wordt meteen geblokkeerd, wat overdracht van de auto alvast feitelijk onmogelijk maakt. De deurwaarder kan alles van achter zijn bureau regelen en daarmee veel kosten besparen.”

4: Beslagvrij bedrag op een bankrekening

Van Zanten: “We kennen al heel lang de beslagvrije voet bij beslag op inkomen: het deel van het inkomen waar geen beslag op gelegd mag worden zodat schuldenaren genoeg geld overhouden voor hun levensonderhoud. Het idee van de wetgever is: zodra het inkomen op een bankrekening is overgemaakt, valt de bescherming weg, en zou dat bedrag alsnog door een schuldeiser geheel kunnen worden ‘ingepikt’. Daarom is naast de beslagvrije voet bij beslag op inkomen nu ook een beslagvrij bedrag op de bankrekening ingevoerd. De hoogte hiervan is afhankelijk van de leefsituatie van een schuldenaar en geldt per bankrekening. Als een schuldenaar dus drie bankrekeningen heeft, wordt dat bedrag drie keer afgezonderd van zijn vermogen.

Nu zullen mensen met schulden niet vaak drie goed gevulde bankrekeningen hebben, maar ik vind dat de wetgever hier wel doorslaat in de bescherming van schuldenaren. Die krijgen namelijk een hoger beslagvrij bedrag dan wat we hadden afgesproken dat nodig is voor zijn levensonderhoud, namelijk 90% van het geldende bijstandsniveau. De wet schiet hier dus zijn doel voorbij. Er zijn wel alternatieve oplossingen onderzocht, met slimme rekenformules voor het vaststellen van het beslagvrije bedrag op de bankrekening, maar die vond de wetgever helaas te complex.”

Van der Putten: “Voor gerechtsdeurwaarders wordt het leggen van een bankbeslag bovendien veel complexer. Wat daarbij niet helpt, is onze beperkte informatiebevoegdheid. Formeel moeten schuldenaren bij ons aangeven waar ze bankieren, maar als ze dat niet doen, is er geen sanctie. Op die manier wordt dus de niet-willer beschermd. Banken zijn weliswaar verplicht om ons te informeren of iemand bij hen bankiert, maar er is geen systeemkoppeling. Dat wil zeggen dat de deurwaarder zo’n zeventig banken individueel moet bevragen. Dit kost natuurlijk heel veel tijd en geld. Terwijl we als gerechtsdeurwaarders een staatstaak hebben; waarom hebben we dan niet de toegang tot dezelfde informatie als bijvoorbeeld opsporingsambtenaren?”

Wat vinden jullie per saldo van de herziening?

Van Zanten: “De nieuwe wetgeving is goed, maar neemt vooral de schuldenaar en de bescherming van zijn bestaansminimum als uitgangspunt. Dit is een politieke keuze. Het gevolg hiervan is wel dat de wet ook extra bescherming biedt aan de schuldenaar die wél geld heeft, maar dit achterhoudt. Het nadeel daarvan zie je vooral goed bij de invoering van het beslagvrije bedrag op bankrekeningen. Voor schuldeisers kan het door die wetswijziging moeilijker worden om hun recht te halen.”

Van der Putten: “We moeten oppassen dat de schuldeiser van vandaag niet de schuldenaar van morgen wordt. Beschermingsmaatregelen zijn goed, maar die zouden alleen van toepassing moeten zijn op het moment dat een schuldenaar niet kán betalen. Dan hoeft de deurwaarder niet langs te komen, maar is een

Gefaseerd in werking

De herziening van het beslag- en executierecht treedt gefaseerd in werking:

1 oktober 2020: modernisering beslagverbod en digitalisering executieverkoop

1 januari 2021: beslagvrij bedrag op een bankrekening

1 april 2021: digitaal beslag op motorrijtuigen

gemeente of de schuldhulpverlening aan zet. Om dat onderscheid goed te kunnen maken, blijven we strijden voor een betere informatiepositie, dat wil zeggen transparantie van vermogen. Dat neemt niet weg dat we blij zijn met de huidige herziening.”

Van Zanten: “Juist in deze tijd is een modern en goed werkend beslag- en executierecht van groot belang. De kans is groot dat de coronacrisis gaat leiden tot meer schuldsituaties. Dat maakt het extra belangrijk dat gerechtsdeurwaarders hun taken zo efficiënt mogelijk kunnen uitvoeren. Daar profiteert niet alleen de schuldeiser van, maar ook de schuldenaar.” ●

COLUMN

De laatste loodjes...

Weinig beroepsgroepen kennen een grotere diversiteit in opleiding en achtergrond dan van de gerechtsdeurwaarders. Veel collega's hebben een juridische opleiding, maar onder ons bevinden zich bijvoorbeeld ook economen, geofysici, bewindvoerders, een enkele taalkundige en zelfs theologen. Zo heb ik zelf een harde bèta-achtergrond: ik studeerde een blauwe maandag Natuurkunde aan de TUE. Achteraf was dat duidelijk niet mijn roeping, maar het blijft een onderdeel van het pad dat ik gevolgd heb. Daarom kan ik weinig begrip opbrengen voor het spreekwoord ‘de laatste loodjes wegen het zwaarst’. Ik vind het een apert onzinnige uitspraak. Ook al omdat het taalkundig niet klopt: de laatste loodjes zijn het zwaarst, of de laatste loodjes wegen het meest. Maar los daarvan: waarom zouden we nu juist de laatste loodjes standaard een afwijkend, zelfs hoger gewicht toekennen? Heel ongeloofwaardig.

Hoe dan ook valt met de strekking van het spreekwoord niet te spotten. Als ik al een voornemen had mijn laatste voorzittersjaar rustig ‘uit te dienen’ (quod non), dan heeft de corona-pandemie daar rigoureuus een streep doorgezet. Over de totstandkoming van de corona(betekening)-spoedwet en de KBvG standpunten daaromtrent is langzamerhand wel voldoende geschreven en gezegd. Ik permitteer me daar nog één laatste opmerking over. Die gaat over een commentaar dat ik op LinkdIn tegenkwam; een advocaat concludeerde dat de KBvG bij de wetgever kennelijk een stevige

lobby had gevoerd. Afgezien van de vraag of het verschijnsel ‘lobby’ al dan niet terecht een wat negatieve bijklank heeft, vind ik de duiding hier niet juist. Veel correcter zou de volgende duiding zijn: de adviezen van de KBvG, onder grote tijdsdruk en met beperkte kennis van de corona-omstandigheden gegeven, zijn door de rechtspraak en wetgever op juiste waarde geschat. Met enige trots is mijn conclusie dat de KBvG als PBO op dit punt als de meest vanzelfsprekende en daarom absoluut serieus te nemen autoriteit geldt. Maar ik kan bevooroordeeld zijn.

Een laatste observatie die ik in deze functie met u wil delen, gaat over de snelheid waarmee wetgeving rondom het ambt van gerechtsdeurwaarder geïmplementeerd wordt. Ik zie een opvallend verschil tussen het tempo waarin de wetgeving tot stand komt, en de snelheid van de tenuitvoerlegging. De beide corona-spoedwetten werden binnen enkele weken door de beide Kamers gelooft, ondanks een wat kritische houding van de Senaat, al lieten de omstandigheden natuurlijk ook niet anders toe. Daar tegenover staat dat we nog steeds wachten op de inwerkingtreding van een aantal belangrijke andere trajecten. Ik noem de vereenvoudigde beslagvrije voet (vBVV), de modernisering van het beslagrecht, en, last but not least, de deurwaarderstarieven. Zeker, goed werk heeft tijd nodig, maar je kunt ook overdrijven. Ondanks grote maatschappelijke druk kende de vBVV een implementatietermijn van vier jaar gekend. Het eerste ontwerp van de aanpassingen in het Wetboek van

Burgerlijke Rechtsvordering stammen al van twee kabinetten geleden. En als er geen corona was geweest, waag ik te betwijfelen of we nu ook al zo ver waren geweest met de vBVV.

Dat gezegd hebbende, bestaat mijn bestuurlijke erfenis uit de thans voorliggende aanpassingen van de tarifiering. Zowel de verordening op dat punt als de herijking van de BTAG-tarieven stevenen af op een inhoudelijk forse - en terecht - aanpassing per 1 januari 2021. Het heeft vier jaar (voor de verordening) respectievelijk zes jaar (voor de BTAG) geduurd en onbeschrijfelijk veel bestuurlijke energie gekost. Maar het resultaat mag er zijn. De minister gaf aan dat verdere waarborging van de onafhankelijke en onpartijdige positie van de gerechtsdeurwaarder gewenst is, en dat aanpassing van de tarieven daar onderdeel van is. En zo is het.

Tenslotte, zoals de Duits-joodse schrijver Otto Weiss al in de jaren 40 van de vorige eeuw opmerkte: “Een roerend afscheid mag niet te lang duren, anders wordt het voortdurend minder smartelijk.” Het ga u goed. ●

Wilbert van de Donk,
voorzitter KBvG

5 VRAGEN AAN MICHAËL BROUWER,
DE NIEUWE VOORZITTER VAN DE KBvG.

Een man met een plan

Michaël Brouwer is sinds 1 november 2020 de nieuwe voorzitter van de KBvG. Hij volgt hiermee Wilbert van de Donk op.

1 Wie is Michaël Brouwer?

Ik ben 44 jaar oud, getrouwd, en heb een dochter. Na het VWO studeerde ik Theologie. Dat heb ik vooral gedaan vanuit mijn interesse in wat mensen drijft, net even wat verder dan je dagelijkse werk. Het gaat om waarom je iets doet en waarom je dat wilt. Momenteel ben ik CEO van Syncasso en verantwoordelijk voor de algemene strategie en ICT van het kantoor.

2 Hoe ben je in het vak terechtgekomen?

Dat is ongeveer twintig jaar geleden geweest. In mijn eerste baan werkte ik in de aandelenlease. Nadat ik daar na een inhoudelijk meningsverschil ontslag nam, startte ik als administratief medewerker bij een gerechtsdeurwaarderskantoor. Dat was niet per se een bewuste keuze. Het vak bleek me wel aan te spreken. Ik wilde verder groeien in het gerechtsdeurwaardersvak, dus heb ik de gerechtsdeurwaardersopleiding gedaan. Vervolgens werkte ik eerst als kandidaat-gerechtsdeurwaarder voor een klein kantoor, en daarna voor een groter kantoor. Daarna werd ik eigenaar van dat kantoor en uiteindelijk CEO van Syncasso, een bedrijf dat is ontstaan vanuit een fusie van verschillende kantoren.

3 Wat kenmerkt jou als voorzitter?

Ik ben vooral een bestuurder en ondernemer. Ook al sta ik niet dagelijks meer aan de deur, ik weet heel goed wat het vak inhoudt. Als gerechtsdeurwaarder handel je zelfstandig. Je staat er alleen voor. De opdracht moet uitgevoerd worden. Soms betekent dat dat je moet improviseren of ad hoc moet handelen.

In de twintig jaar die ik in de gerechtsdeurwaardersbranche werk, is er veel veranderd. Het ondernemerschap heeft van de gerechtsdeurwaarder de efficiëntste schakel in de juridische en incassoketen gemaakt. Dat is essentieel voor onze toekomst. Uiteraard met het ambt als alles bepalend fundament. Door onze

initiatieven, innovaties en creativiteit zijn we een onmisbare schakel in ons rechtsbestel. Het gaat er niet alleen om wat je doet, maar vooral *hoe* je het doet.

Ik heb de overtuiging dat je jezelf hierbij niet moet laten beperken door eigen angsten of onmogelijkheden. De beperking ligt voor een groot deel bij jezelf. 'Kan niet' bestaat niet voor mij. Er is altijd een manier. Dat past bij mij en bij het ondernemerschap van de gerechtsdeurwaarder. Het is wel belangrijk hierbij een doel voor ogen te hebben en een plan om dat te bereiken: een blik op de langere termijn waarbij ik graag mijn kennis en ervaring inzet om het vak verder te helpen. Als je dan aan je plan vasthoudt, kun je vervolgens makkelijker omgaan met obstakels die op je pad komen. Je hebt tenslotte een doel.

Om je doel te behalen, heb je tussenstappen nodig en zul je mensen moeten overtuigen. Dan moet je dezelfde taal spreken. Als dat bijvoorbeeld betekent dat je, tegen de trend van digitalisering in, meer papier moet produceren, dan is dat zo.

4 Welke punten neem je mee van je voorganger?

We hebben een stevig beleidsplan. Dat heeft gediend als kader voor de afgelopen jaren, maar het biedt nog grote groeikansen. Die kansen moeten we als beroepsgroep verzilveren. Dat kan alleen met strategische en uitvoeringsplannen.

De eerste successen zijn er ook. Ik ben heel trots dat we met de verordening onafhankelijkheid gerechtsdeurwaarders een zwaar-bevochten dossier tot een goed resultaat voor de beroepsgroep hebben gebracht.

Wat ook goed is, is dat we elkaar binnen de beroepsorganisatie beter weten de vinden. Nadat de introductie

van de marktwerking twintig jaar geleden de vereniging wat heeft verstoord, ontstaat nu balans. Zeker bij onderwerpen die ons allemaal gaan raken, moet je het samen doen. Binnen de beroepsorganisatie, maar ook daarbuiten.

Als voorzitter zal ik samen met het bestuur de contacten met andere belangrijke partijen onderhouden en inzetten. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de NOVA, NVVK, NVI, LOSR, LOVCK, RvdR, MKB-Nederland, VNO-NCW, VNG en ZVN. Samen kunnen we doelen bepalen en realiseren.

Hetzelfde geldt voor de ministeries van Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Met het ministerie van JenV heeft de KBvG recentelijk een uniek convenant gesloten. Daarmee gaan we samen – op alle niveaus – stappen zetten om de continuïteit en de kwaliteit van de beroepsgroep ook in de toekomst te waarborgen. In het convenant worden 31 onderwerpen benoemd die de komende jaren op de agenda staan. Voorbeelden hiervan zijn digitalisering, de veranderende rol van de gerechtsdeurwaarder bij problematische schulden en het tarief bij het voorkomen van een beslag of ontruiming. Het convenant helpt ons uiteindelijk bij het versterken van de positie van de gerechtsdeurwaarder.

5 Waar maak jij je sterk voor als voorzitter?

De beroepsgroep gaat veranderen. De vraag van opdrachtgevers verandert, de maatschappij kijkt anders tegen schulden aan, de omzet staat onder druk en de opleiding heeft steeds minder instroom terwijl de beroepsgroep vergrijsd. Het antwoord op de vraag hoe het gerechtsdeurwaarderambt er in de toekomst uitziet, wordt steeds belangrijker.

De digitalisering van de werkzaam-

heden van de gerechtsdeurwaarder zet verder door. Dat is een belangrijk speerpunt, ook voor onze beroepsgroep. Gerechtsdeurwaarders zijn bijvoorbeeld onderdeel van de Nederlandse digitale beslagketen. Het verplicht ons om buiten onze grenzen te kijken. De belangrijke onderwerpen zijn de implementatie van de vereenvoudigde beslagvrije voet en de verbreding van het Digitaal beslagregister. In combinatie gaan die zorgen voor de digitalisering van de beslagketen. Maar ook wil ik dat wij als KBvG een plan maken over hoe we om willen gaan met de zogenaamde e-betekening; de digitale betekening.

Ik ben ervan overtuigd dat geen enkel gerechtsdeurwaarderskantoor de digitaliseringsslag in zijn eentje kan maken. We zullen het dus met zijn allen moeten doen en dat kunnen we ook. Binnen de beroepsgroep hebben we alle kwaliteiten in huis. Als je de digitalisering van het ambt in de keten goed regelt, scheelt dat tijd en kan het efficiëntie opleveren bij de twee miljoen huisbezoeken die we afleggen. We zetten hier vol op in. Tegelijkertijd vragen we de overheid om de gerechtsdeurwaarders meerdere taken te geven die in het verlengde liggen van het ambt. Dan kun je denken aan een centrale, regie-voerende rol die inzichten biedt voor de gehele keten, inclusief de schuldhulpverlening. Daarnaast moeten we werken aan perspectief. De nieuwe wetgeving is vooral gericht op de bescherming van schuldenaar en op de schuldhulpverlening. Dat is goed, maar het betekent ook een inperking van de rechten van de schuldeiser en de taken van het ambt. Dat heeft effect op de branche en daardoor zijn we voorzichtiger met het innen van vorderingen.

In deze dynamische tijd zal ik mij als voorzitter van de KBvG inzetten voor een innoverende en stevige beroepsgroep. ●

uit de praktijk

Ontruimingen vragen vaak om stuurmanskunst

Het is het laatste middel van de gerechtsdeurwaarder: een ontruiming. Hoewel het in de praktijk maar zelden zo ver komt, heeft deze uiterste ingreep als pressiemiddel wel een functie. Bij de uitvoering is het zoeken naar een passende oplossing altijd het uitgangspunt. Soms weten gerechtsdeurwaarders een ontruiming uiteindelijk toch nog te voorkomen. En ook als er wel ontruimd wordt, blijft de gerechtsdeurwaarder tot het laatste moment zoeken naar een praktische uitvoering.

E nige tijd geleden werd een gerechtsdeurwaarder op pad gestuurd om een woning te ontruimen vanwege een huurachterstand, in een team samen met een hulpofficier van justitie, de opzichter van de woningcorporatie, een slotenmaker en wat sjouwers. Een oudere man verscheen aan de deur. De gerechtsdeurwaarder vroeg naar zijn naam, een simpele vraag, waar de man echter niet vlot uitkwam. Vervolgens introduceerde de gerechtsdeurwaarder zichzelf en vertelde hij dat hij de opdracht had gekregen om de woning te ontruimen vanwege een huurachterstand. Daar werd met een vragende blik op gereageerd. Uiteindelijk wist de man in gebroken taal duidelijk te maken dat hij een hersenbloeding had gehad en net uit het ziekenhuis was.

Communicatie nauwelijks mogelijk

Op dat moment was de ernst van de situatie meteen duidelijk. De gerechtsdeurwaarder voelde aan dat de man niet in staat was om tot een oplossing te komen. Communicatie was nauwelijks mogelijk, laat staan om het over betaling van huurschuld te hebben. Toch stond de ontruiming op punt van beginnen. De gerechtsdeurwaarder wilde dit voorkomen en vroeg de man of hij nog met andere mensen samenwoonde. Dat bleek niet zo te zijn. Op de vraag of er familie in de buurt woonde, kon de man geen helder antwoord geven. De gerechtsdeurwaarder vroeg daarom om een adressenboekje, zodat de man een persoon kon aanwijzen: een tante die in de buurt woonde.

Met toestemming van de man belde de gerechtsdeurwaarder de tante en legde het probleem uit. De tante zag direct in hoe problematisch de situatie was in en wilde graag helpen. Ze was bereid om een betalingsafpraak te maken en voldeed ter plekke een

Nadat een rechter in een vonnis de ontruiming heeft gelast, is het de taak van de gerechtsdeurwaarder het vonnis ten uitvoer te leggen. Als er uiteindelijk wordt ontruimd, zorgt de gerechtsdeurwaarder ervoor dat de woning (of het bedrijfspand) leeg wordt gehaald en ter beschikking van de verhuurder (meestal) wordt gesteld. Zaken die in de woning aanwezig waren, worden door de gemeente afgevoerd. Wat waarde heeft, kan de gemeente opslaan. Afval wordt direct afgevoerd.

deel van de achterstand. Voor het restant trof ze een betalingsregeling, waarmee ze voor de man een reddende engel was.

Spannende situatie

Een andere gerechtsdeurwaarder kreeg onlangs de opdracht een jachtwerf te ontruimen; een kavel met een bedrijfspand erop. De eigenaren hadden de huurachterstand te ver laten oplopen maar waren verbaasd en boos. Ze dachten dat hun boekhouder de betalingsproblemen had opgelost. Hun frustratie keerde zich tegen de boodschapper: de gerechtsdeurwaarder. Er bleek geen geld beschikbaar om te betalen en het probleem ter plekke alsnog op te lossen. De ontruiming zou doorgaan, en de situatie leek aan alle kanten spannend te gaan worden.

Nadat de gerechtsdeurwaarder de nodige uitleg had gegeven, ging hij samen met de ontruimingsploeg op onderzoek uit. In het bedrijfspand bleken enkele schepen te zijn opgebokt, eigendom van particulieren die hun boot daar bijvoorbeeld voor onderhoud hadden achtergelaten. Bij een ontruiming moet een kavel volledig schoon worden opgeleverd, dus die boten moesten er weg. De huurders hadden afspraken gemaakt met de booteigenaren, dus dat leidde tot veel weerstand. Maar de gerechtsdeurwaarder had ook een praktisch probleem: een normale

ontruimingsploeg zou die boten daar nooit weg kunnen krijgen.

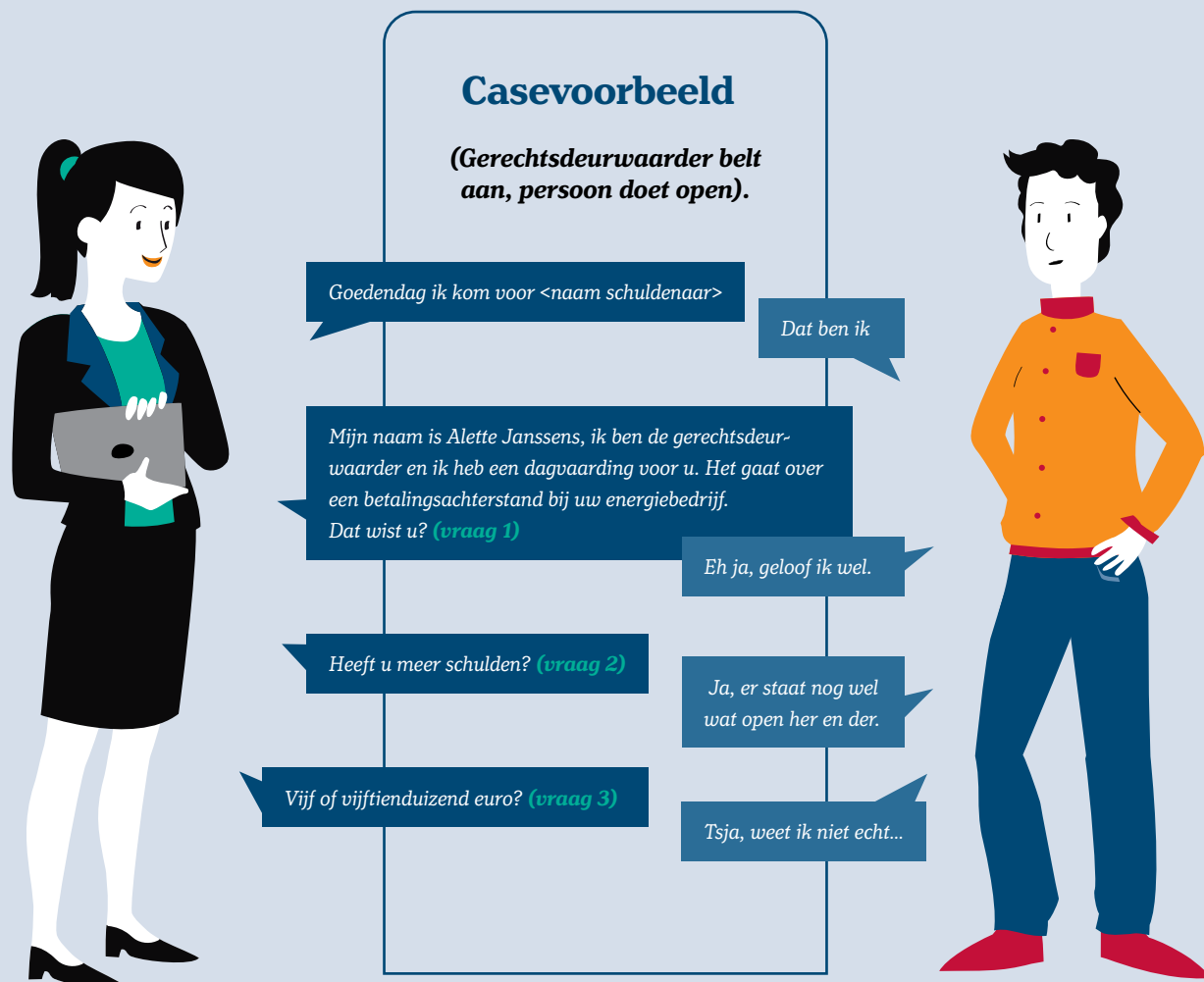
Chemisch afval

Dit was nog niet alles. Inspectie wees ook uit dat er chemisch afval aanwezig was op het terrein, in de vorm van pallets met afgewerkte olie. Dat was voor de aanwezige gemeentefunctionaris in principe een reden om de ontruiming te verbieden. Het is namelijk de verantwoordelijkheid van de gemeente om bij een ontruiming eerst eventueel afval van gemeentegrond te verwijderen. De ontruiming zou hierdoor niet door kunnen gaan, wat zou leiden tot extra kosten.

Als verantwoordelijke voor de ontruiming, nam de gerechtsdeurwaarder het voortouw om tot een oplossing te komen. Hij deed de eigenaren van de jachtwerf een aanbod: als ze zelf op een legale manier het chemisch afval zouden afvoeren, dan mochten ze zelf de boten van het terrein afhalen. Ze zouden dan op een andere locatie nog aan de boten kunnen werken, en er dus nog inkomsten uit kunnen verwerven. De huurders stemden in. Het nam een hele dag in beslag, maar uiteindelijk kon de jachtwerf worden ontruimd, met toestemming van de gemeente. Helaas kon de rekening niet worden betaald, en werd de jachtwerf failliet verklaard. ●

Met drie vragen in 30 seconden de situatie helder

Wanneer gerechtsdeurwaarders bij mensen aan de deur komen, is het van belang om de situatie zo snel mogelijk helder te krijgen. Sommigen maken daarbij gebruik van een effectieve vraagmethodiek. Hoe werkt dit precies? Waarom geven mensen antwoord aan een vreemde? Wat is de psychologie erachter en helpt het om tot een oplossing te komen? We legden het voor aan een gerechtsdeurwaarder en twee wetenschappers.

Paul Otter

Het belangrijkste doel van het bezoek van de gerechtsdeurwaarder is om inzicht te krijgen in de schuldsituatie en of iemand in staat is om de vordering te voldoen. Hij moet het moment aan de deur zo effectief mogelijk besteden. Daarom zal hij in korte tijd informatie moeten vergaren over de zaak waar hij voor komt. Door de jarenlange ervaring heeft gerechtsdeurwaarder Paul Otter gemerkt dat hij met drie standaard, gesloten vragen (zie kader) snel een beeld kan krijgen van die situatie. “Zeker omdat gerechtsdeurwaarders

meerdere bezoeken op een dag afleggen, moeten we het ijzer smeden wanneer het heet is. Je krijgt aan de deur eigenlijk maar één mogelijkheid om je informatie te verzamelen over de persoon achter het dossier. In de praktijk blijkt dat deze drie vragen eigenlijk altijd beantwoord worden door de schuldenaar. Ook al ben ik een vreemde die aan de deur komt.” De manier van het stellen van vragen en de volgorde van de vragen is heel belangrijk.

Otter: “Door een persoon op een niet offensieve, maar vriendelijke

en integere manier te benaderen, toon je respect voor de ander. Hoewel de vragen confronterend kunnen zijn, is de intentie altijd om de situatie op te lossen. Daarom begin je met een toetsende vraag: wist u dat? Met het antwoord op die vraag kun je al inschatten of iemand grip heeft op zijn financiën of hier juist moeite mee heeft. Het geeft een gerechtsdeurwaarder ook een indicatie of het innen van een vordering kans van slagen heeft en of hij de schuldenaar moet wijzen op schuldhulpverlening.”

“Hoewel de vragen confronterend kunnen zijn, is de intentie altijd om de situatie op te lossen”

Paul Otter

Martijn Keizer

“Het onverwachte bezoek draagt enorm bij aan het effect”

Martijn Keizer

Martijn Keizer, universitair docent en onderzoeker consumentengedrag aan de Rijksuniversiteit Groningen, benadrukt dat het niet alleen om de vragen zelf gaat, maar ook om het moment. “Zeker voor mensen die niet zo vaak te maken krijgen met een gerechtsdeurwaarder, draagt het onverwachte bezoek enorm bij aan het effect. Ze kunnen zich overvallen voelen, waardoor er een moment van onzekerheid is en ze hun gedachten op orde moeten brengen. Op dat moment zijn mensen in principe geneigd om te doen wat hun gevraagd wordt.”

Keizer geeft aan dat hier de overtuigingsprincipes van sociaal psycholoog Cialdini van toepassing zijn. “Drie van die principes gaan hier op. Ten eerste is dat autoriteit. Een gerechtsdeurwaarder presenteert zich namelijk als iemand met een officiële taak, dat geeft hem autoriteit. Ten tweede is dat sympathie. Door vragen op een redelijke, vriendelijke en niet bedreigende manier te stellen, verhoog je de sympathie bij de ontvanger. Als laatste speelt consistentie mee. Wanneer iemand namelijk eenmaal antwoord geeft op een vraag, is hij

van nature geneigd om in principe antwoord te blijven geven.”

Het stellen van simpele vragen helpt ook. “Vooral het starten met eenvoudige, toetsende vragen werkt goed. Daarbij hoeft iemand niet veel bij na te denken, waardoor hij sneller een antwoord geeft. Zolang de toon vriendelijk blijft (sympathie) en de gerechtsdeurwaarder de juiste vragen stelt is de kans op een langer gesprek (consistentie) groter. Op die manier staat de deur – soms letterlijk – meer open om tot een oplossing te komen.”

Vivian den Hartogh

“De gerechtsdeurwaarder kan door het stellen van doortastende vragen, iemand in beweging krijgen”

Vivian den Hartogh

De juiste opbouw van het gesprek kan dus uiteindelijk bijdragen aan een oplossing. In dat gesprek vangt de gerechtsdeurwaarder ook direct signalen op wanneer er achterliggende problemen blijken te zijn. “Daarmee is de hele schulden- en incassoketen geholpen”, vindt Vivian den Hartogh, promovenda en senior onderzoeker bij het lectoraat Schulden en Incasso aan de Hogeschool Utrecht.

“De gerechtsdeurwaarder is geen hulpverlener, maar kan wél de doortastende vragen stellen om iemand in beweging te krijgen. Die sturende rol past zeker ook bij de taken van de gerechtsdeurwaarder.” Volgens Den Hartogh is de vraagmethodiek nog verder te

verrijken. “We hebben ons te lang niet beseft hoe een persoon met schulden er nu echt bij zit. Vaak constateren we alleen dat betalingen van ogenschijnlijk kleine bedragen veel langer duren of schuldenaren niet reageren of lijken mee te werken. Dat is juist een signaal dat de situatie verergert. Het hebben van schulden kan stress veroorzaken en als dit langdurig aanhoudt zijn de gevolgen erg groot. Mensen gaan op de korte termijn leven, beslissingen nemen en overzien het totaalplaatje niet meer. Dus een beslissing die vandaag verstandig lijkt om te nemen, kan op de langere termijn hele vervelende gevolgen hebben. Mensen in chronische stress hebben vaak hulp van buiten nodig om in actie te komen en een oplossing te vinden. Je zou

daar vooraf als gerechtsdeurwaarder empathisch op in kunnen spelen door aan te geven: *Ik weet dat ik u een beetje overval, maar ik ga een paar vragen stellen om u te helpen. Want ik weet uit ervaring dat mensen vaak meerdere schulden hebben en dat het dan best moeilijk is om daar een oplossing voor te vinden.* Vervolgens kun je de drie vragen stellen en er wellicht nog een vierde en vijfde vraag aan toevoegen, namelijk of je de enige gerechtsdeurwaarder bent die aan de deur komt en of iemand op de hoogte is van de hulp die er is om schulden aan te pakken. Zo krijg je als gerechtsdeurwaarder een nog vollediger beeld van de situatie, waardoor de eventuele doorverwijzing en overdracht naar schuldhulpverlening verbeterd.” ●

Achtergrond: De zes principes van overtuigen van Cialdini

Principe 1: Wederkerigheid

Als iemand jou ooit geholpen heeft, ben je geneigd om deze persoon ook te helpen. Dit houdt in dat als jij zelf openstaat voor het helpen van anderen, dat anderen jou ook willen helpen wanneer je dat nodig hebt.

Principe 2: Sociale bewijskracht

Mensen halen zekerheid uit het vergelijken met anderen. Ze voelen zich op hun gemak als veel anderen ook iets doen of vinden. Dat komt doordat mensen onzeker aangelegd zijn.

Principe 3: Consistentie

'Als je A zegt, moet je ook B zeggen.' Wanneer iemand eenmaal een bijdrage aan iets geleverd heeft, zal deze eerder geneigd te zijn om ook 'ja' te zeggen tegen een volgend verzoek.

Principe 4: Sympathie

Je doet graag dingen voor mensen die je aardig vindt. Wees aardig voor andere mensen, daardoor zullen ze jou ook aardiger vinden. Ga hiervoor uit van het goede van de mens en zorg dat je een positieve houding hebt.

Principe 5: Autoriteit

Mensen volgen graag autoriteiten. Dat is niet alleen op kennis gebaseerd. Je voorkomen – zoals je kleding, de manier waarop je spreekt en hoe je je gedraagt – heeft hier ook een grote rol in.

Principe 6: Schaarste

Op de een of andere manier willen mensen graag datgene hebben dat schaars is. De vraag of je het echt nodig hebt, is dan ineens minder belangrijk.

in het nieuws.

Iedere uitgave van GDW.magazine belichten we een thema uit het werkveld van gerechtsdeurwaarders waar veel aandacht voor was in de media. De afgelopen maanden was dat vooral de aanpak van schuldenproblematiek. De coronacrisis maakt dit thema momenteel extra urgent.

Betrouwbare cijfers over schulden

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) publiceerde het CBS deze zomer het rapport 'Schuldenproblematiek in beeld 2015-2018'. Nooit eerder werd er op zo'n gedegen manier onderzoek gedaan naar de omvang en ontwikkeling van de schuldenproblematiek in Nederland. Het rapport laat zien dat 8,3 procent van de huishoudens in Nederland te maken had met geregistreerde problematische schulden. In de CBS-definitie van problematische schulden zijn ook de huishoudens meegenomen die in een WSNP-traject betrokken zijn of onder bewindvoering staan. Dat zijn in 2018 ongeveer 300.000 huishoudens. Van de resterende 350.000 huishoudens met problematische schulden zijn er slechts 106.065 bekend bij schuldhulp: nog geen 30 procent.

'JUIST NU SNEL HANDELEN'

Nadja Jungmann, Lector Schulden & Incasso aan de Hogeschool Utrecht, reageerde in GDW.online op de bevindingen in het CBS-rapport. "Wat opvalt, is dat ondanks de economische voorspoed in de periode vóór corona, het aandeel huishoudens met problematische schulden in de periode 2015-2018 slechts licht is afgenomen. Zeker met de gevolgen van corona in het vooruitzicht, verwacht ik bovendien een verdere toename van het aandeel huishoudens met problematische schulden. Nu er een tweede golf is, komen we waarschijnlijk binnen afzienbare tijd boven de 10% uit. Juist in deze periode is het cruciaal om bij het ontstaan van nieuwe schulden snel te handelen, om te voorkomen dat deze problematisch worden."

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Inzicht in betalingsregelingen

In opdracht van het WODC hebben het Lectoraat Schulden en Incasso van de Hogeschool Utrecht, de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden en Panteia onderzocht in welke mate private schuldeisers (haalbare) betalingsregelingen treffen. De onderzoekers constateerden dat een betalingsregeling geen vanzelfsprekendheid is en dat schuldeisers er heel verschillend mee omgaan. Hoewel een groeiende groep schuldeisers graag maatwerk zou willen leveren, hebben zij vaak te weinig inzicht in de omstandigheden van de debiteur. Zo komt het voor dat een schuldeiser beslag legt op het inkomen terwijl er bij een andere schuldeiser een betalingsregeling loopt die dan niet meer nagekomen kan worden. Hierbij komt het probleem dat de beslagvrije voet nu niet geldt voor betalingsregelingen.

'DBR uitbreiden tot DBRR'

De KBvG ziet in het rapport een bevestiging dat gerechtsdeurwaarders een register kunnen spelen bij het voorkomen van problematische schulden. "Gerechtsdeurwaarders en schuldeisers zijn gericht op hun eigen vorderingen. Ze willen wel rekening houden met elkaar, maar kunnen niet zien welke afspraken al door anderen gemaakt zijn. Het zou dan ook goed zijn als betalingsregelingen worden vastgelegd in een centraal register. Onze suggestie is om het Digitaal beslagregister (DBR) uit te breiden naar een Digitaal beslag- en regelingen register (DBRR). Gerechtsdeurwaarders kunnen dan een register krijgen bij het registreren van betalingsregelingen.

DOETINCHEM - In Doetinchem zijn voor de zomer meer jongeren in financiële problemen geraakt. De oorzaak is dat ze door corona bijbaantjes kwijt raakten.

update: 07:46

Landelijke samenwerking voor schuldenaanpak

Op 13 oktober bekrachtigden tientallen gemeenten en organisaties het pact 'Op weg naar een schuldenzorgvrij Nederland'. Ze hebben hiermee afgesproken dezelfde, succesvolle methoden te gebruiken voor de aanpak van schulden. Uitgangspunt hierbij is dat mensen hun schulden sneller afbetalen en dat gemeenten meer mensen met schulden kunnen helpen. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is nauw bij het initiatief betrokken. De intensievere samenwerking tussen partijen in de schuldenketen komt op een belangrijk moment. Door de coronacrisis krijgen naar verwachting meer mensen te maken met financiële problemen.

Foto: Set Vexy

'Strak op de bal'

Henk Heinhuis is manager incasso & debiteurenbeheer bij woningcorporatie Eigen Haard. In nauw overleg met de gemeente Amsterdam en zijn gerechtsdeurwaarderskantoor, kiest Eigen Haard al jarenlang voor een sluitende aanpak. "We spelen 'strak op de bal'; we grijpen snel in als mensen niet betalen, en proberen problematische schuldsituaties zo vroeg mogelijk te signaleren. Deze aanpak is heel succesvol: doordat schuldsituaties niet uit de hand lopen, komt het bijvoorbeeld maar weinig tot huisuitzettingen. De coronacrisis is geen reden om deze aanpak te wijzigen. Een alternatief was om het hele externe incassoproces maar op te schorten. Dan hadden we nu dossiers liggen met maandenlange achterstanden. Fatsoenlijke betalingsregeling en minnelijke regelingen zijn dan nauwelijks meer mogelijk."

Stijging verwacht in aantal huishoudens in armoede: 'Vraag hulp!'

Het is zaterdag de Internationale dag voor de... de huidige coronacrisis hartstikke actueel is. In 650.000 huishoudens met een gemiddelde ach...
Karen Hanson heeft als jarenlang huishoudster het is om acht... weert uit te komen. Ze had bijna 30.000 euro schuld d... vergat te regelen. Daarbij had ze een rookvervaling... bloemstaakje bleef alleen een belastinggast over... "Dan stapte er iemand uit met een map en dan dork... "Ik was altijd op mijn hoede."
Lees ook: SP wil minimumloon jaarlijks met 2,5 pro...

'Maatwerk en transparantie nu extra belangrijk'

De coronacrisis zorgt voor een forse economische crisis. Zien schuldeisers daardoor al meer betalingsachterstanden bij hun klanten? En hoe gaan ze hiermee om? Peter van Dorst is expertleider betalen en incasso bij zorgverzekeraar VGZ en liet eind september weten nog geen 'corona-effect' te zien. "Kijkend naar de verwachtingen van het Centraal Planbureau voor de werkloosheid, gaan we de impact op het betalen van de zorgpremie waarschijnlijk nog merken; ik verwacht pas eind vierde kwartaal van 2020 en eerste kwartaal van 2021. Daar proberen we nu al rekening mee te houden, mede door zo veel mogelijk maatwerk te bieden. Daarnaast streven we in samenwerking met gerechtsdeurwaarders naar transparantie en goede informatie-uitwisseling. Onlangs hebben we afspraken gemaakt om de informatie in onze beider systemen meer synchroon en realtime te gaan laten lopen. Daardoor hebben we beiden een meer up-to-date overzicht van alle lopende acties en statussen. De burger met schulden kunnen we daardoor beter informeren over zijn situatie, wat juist in deze tijd heel waardevol is."

"Juist nu met de coronacrisis hebben we de samenwerking tussen alle partijen keihard nodig om de schuldenproblematiek terug te dringen."

Staatssecretaris Van 't Wout, coördinerend bewindspersoon voor de Brede Schuldenaanpak

Nieuwe Wet vereenvoudiging beslagvrije voet *vanaf 1 januari 2021*

Dit is hoe het straks werkt:

Beslaglegger voert het burgerservicenummer in.

Hiervoor gebruikt hij de digitale rekenmodule.

Rekenmodule vraagt automatisch alle gegevens op over leefsituatie en inkomen van de schuldenaar.

Dit is een geautomatiseerd proces dat informatie opvraagt bij UWV en BRP.

Beslagvrije voet wordt vastgesteld.

1. De rekenmodule berekent de beslagvrije voet
2. De deurwaarder stelt de **beslagvrije voet vast**.

Deurwaarder verstrekt de Modelmededeling.

De Modelmededeling wordt in beginsel alleen bij het eerste beslag verstuurd. Daarin staat de vastgestelde beslagvrije voet en alle informatie die is gebruikt bij het vaststellen. De schuldenaar kan controleren of de informatie klopt.

nieuw

Coördinerende deurwaarder

Als door meer partijen beslag is gelegd bij een persoon op dezelfde inkomstenbron, is één van die partijen de coördinerende deurwaarder. Die beantwoordt de vragen over het beslag en verzoeken tot herberekening.

Met deze nieuwe wet wordt de beslagvrije voet geautomatiseerd en betrouwbaarder. De beslagvrije voet is belangrijk en borgt dat er geld is voor de noodzakelijke kosten van levensonderhoud.